

Lp Katrin Leemet
Põllumajandus- ja Toiduamet

Teie 19.04.2024

Meie 22.05.2024 nr 2.3-8/24/1166-2

E-post: katrin.leemet@pta.agri.ee

Vastus nõudekirjale

Andmekaitse Inspeksioonis on 22.04.2024 registreeritud Teie pöördumine, milles küsite, kas 3 päevase viivitusega ADR-is dokumentide avalikustamine on lubatud. See kataks ka ära nädalavahetuse ja riiklikud pühad. Samal ajal saadaksite kliendile teavituse, et tema kiri on registreeritud koos lingiga ja avalikustatakse hiljemalt 3 tööpäeva jooksul.

Seadus sellist võimalust ei anna. Nõuded asutuse dokumendiregistrile on sätestatud AvTS §-s 12, mille lg 1 p 1 kohaselt tuleb asutusse saabunud ja asutusest väljasaadetud dokumendid registreerida hiljemalt saabumise või väljasaatmise päevale järgneval tööpäeval. Tõsi, seadus ei sätesta eraldi, mis ajal tuleb dokumendid dokumendiregistri avalikuks vaates kuvada, kuid inspeksiooni hinnangul pole sellel ka vajadust. Kuna AvTS § 28 lg 1 p 31 kohustab teabevaldajaid digitaalse dokumendiregistri oma veebilehel avalikustama, siis on avalikud ka selles registreeritud dokumendid alates nende registreerimisest (v.a juhtudel, kui nende suhtes tuleb või võib kohaldada mõnda juurdepääsupiirangut). Ehk siis digitaalse asjaajamise üheks mõtteks ja eesmärgiks on dokumentidele võimalikult kiire ja hõlpsa juurdepääsu tagamine. Dokumentide avalikustamine 3 päevase viivitusega seda eesmärki ei täidaks.

Ka avaliku teabe seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seaduse eelnõu (1027 SE) esimesel lugemisel ütles toonane justiitsminister algataja esindajana mh järgmist: „Lühidalt kokku võttes on avaliku teabe uuendamise eesmärk avaliku võimu läbipaistvuse suurendamine ja kehtiva seaduse vastavusse viimine tänapäeva infotehnoloogiliste arengutega/.. Uus avaliku teabe seadus võimaldab avalikkusel tõhusamalt kontrollida avalike ülesannete täitmist, samuti võimaldab igaühel saada operatiivselt kätte teavet tema õiguste ja kohustuste realiseerimiseks. Näiteks tuleb eelnõu kohaselt viia asutuse õigusaktid dokumendiregistrisse kohe järgmisel päeval, seni määras selle tähtaja asutus ise. Ka peab muutuma võimalikuks dokumentidega tutvumine otse dokumendiregistris/.. Eelnõus on lähtutud põhimõttest, et juurdepääs avalikule teabele on vaba ning seda võib piirata vaid seaduses sätestatud juhtudel ja ulatuses“.

Kuivõrd avalikule teabele võib juurdepääsu piirata üksnes seaduses sätestatud korras (AvTS § 3 lg 2) ja seaduse kohaselt on dokumendiregister avalik ning reguleeritud on eraldi vaid dokumentide registreerimise aeg, mis digitaalse avaliku dokumendiregistri puhul on sama dokumendi avalikustamisega dokumendiregistris, siis ei ole asutusel võimalik endale sobivaid dokumentide avalikustamise tähtaegu seada.

Vastasel juhul tekkiks ka olukord, kus iga asutus määraks endale sobiva dokumentide avalikustamise aja, mis ei ole kindlasti avaliku teabe seadusega kooskõlas. Kuna seadus ei võimalda avalikustada dokumente avalikus dokumendiregistris 3 tööpäevase viivitusega, siis ei

saa Andmekaitse Inspeksioon siin teha ka kellelegi erandeid. Inspeksioon järelevalveasutusena peab siin lähtuma seaduses sätestatud nõuetest. Et siiski ei läheks registreeritud dokumendid kohe avalikuks ja jõuaks need enne avalikustamist üle vaadata, siis on inspeksioon aktsepteerinud seda, kui dokumendid avalikustatakse registreerimise päeval hiljemalt 24.00, mis annab võimaluse tööpäeva lõpul registreeritud dokumendid üle vaadata.

See, et töötajad registreerivad dokumente ka peale tööpäeva lõppu või ka nädalavahetustel, on asutuse töökorralduse küsimus. Kui töötaja registreerib dokumendi peale tööpäeva lõppu või nädalavahetusel (ja see on asutuse poolt aktsepteeritud), kus keegi seda üle ei vaata, siis on see registreerija enda vastutus piirangute kehtestamise ja dokumendi avalikustamise õiguspärasuse osas. See ei anna asutusel alust avalikustada dokumente kolme tööpäevase viivitusega.

Loodan, et sain oma selgitustega Teile abiks olla.

Lugupidamisega

Elve Adamson
Andmekaitse Inspeksiooni
Jurist
Peadirektori volitusel